

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2019. gada 17. septembrī

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Ineta Ziemele, tiesneši Gunārs Kusiņš un Daiga Rezevska, kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [...] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 111/2019),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt Civilprocesa likuma 464. panta 4.¹ daļu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. panta pirmajam teikumam un spēkā neesošu no pieņemšanas brīža.

2. Apstrīdētā norma noteic: „Šā panta otrajā, trešajā, ceturtajā un septītajā daļā minēto lēmumu var sastādīt rezolūcijas veidā, ievērojot šā likuma 229. panta otrajā daļā noteikto.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;

5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punkts noteic, ka Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka ar Senāta rīcības sēdes lēmumu, kas pieņemts, citstarp pamatojoties uz apstrīdēto normu, atteikts ierosināt kasācijas tiesvedību sakarā ar Pieteikuma iesniedzējas kasācijas sūdzību. Senāta rīcības sēdes lēmums nav pārsūdzams. Tādējādi apstrīdētā norma Pieteikuma iesniedzējai ir piemērota, un pieteikumā ir norādīts uz viņai Satversmes 92. panta pirmajā teikumā noteikto pamattiesību iespējamo aizskārumu.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajai daļai persona var iesniegt konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai vienīgi gadījumā, ja viņa ir izmantojusi visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, vai arī ja personai šādu iespēju nav.

No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzējai nav iespēju aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, jo Senāta rīcības sēdes lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtais daļas otrais teikums nosaka: „Ja nav iespēju Satversmē noteiktās pamattiesības aizstāvēt ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā no pamattiesību aizskāruma brīža.”

Konkrētajā gadījumā termiņš konstitucionālās sūdzības iesniegšanai ir skaitāms no brīža, kad Senāts rīcības sēdē ir nolēmis atteikties ierosināt kasācijas tiesvedību civillietā (numurs), tas ir, no (datums). Pieteikums Satversmes tiesā

saņemts 2019. gada 21. augustā. Tādējādi minētais sešu mēnešu termiņš ir ievērots.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā daļā un ceturtās daļas otrajā teikumā noteiktajām prasībām.

7. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktu pieteikumā ir jānorāda juridiskais pamatojums, proti, jāpamato apstrīdētās normas neatbilstība augstāka juridiska spēka tiesību normai. Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka apstrīdētā norma neatbilst Satversmes 92. panta pirmajam teikumam.

Pamatojot apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam, pieteikumā nepieciešams norādīt: 1) vai apstrīdētajā normā ir ietverts šajā Satversmes normā noteikto pamattiesību ierobežojums; 2) vai šis ierobežojums ir noteikts ar likumu; 3) vai tam ir leģitīms mērķis; 4) vai ierobežojums ir atbilstošs samērīguma principam (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2010. gada 17. maija sprieduma lietā Nr. 2009-93-01 12. punktu*). Pamatojot ierobežojuma neatbilstību samērīguma principam, pieteikumā jānorāda: 1) vai izraudzītie līdzekļi ir piemēroti leģitīmā mērķa sasniegšanai; 2) vai leģitīmo mērķi nevar sasniegt ar indivīda tiesības mazāk ierobežojošiem līdzekļiem; 3) vai ierobežojums ir atbilstošs jeb vai labums, ko iegūst sabiedrība, ir lielāks par indivīda tiesībām nodarīto kaitējumu (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2012. gada 20. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2011-16-01 12. punktu*).

Pēc Pieteikuma iesniedzējas ieskata, apstrīdētajā normā ietvertais pamattiesību ierobežojums esot noteikts ar likumu, taču tam neesot leģitīmā mērķa un tas neesot samērīgs. Apstrīdētā norma neesot vērsta uz sabiedrības interešu aizsardzību, bet gan uz tiesas noslogotības mazināšanu un strīdu ātrāku izskatīšanu.

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka tiesības uz taisnīgu tiesu var tikt saprātīgi ierobežotas citstarp tieši tāpēc, lai nodrošinātu efektīvu tiesu sistēmas funkcionēšanu (*sal. sk. Satversmes tiesas 2014. gada 10. jūnija sprieduma lietā Nr. 2013-18-01 15. punktu*). Lietu ātrāku un efektīvāku izskatīšanu tiesā Satversmes tiesa ir atzinusi par Satversmes 92. pantā ietverto pamattiesību ierobežojuma leģitīmo mērķi, kas tiek noteikts Satversmes 116. pantā minētā

nosacījuma – aizsargāt citu cilvēku tiesības – labad. Ir saprotama personas subjektīvā vēlme, lai tai individuāli nozīmīgs jautājums gadījumā, kad pirmās instances tiesas nolēmums bijis šai personai nelabvēlīgs, tiktu skatīts pēc iespējas vairākās tiesu instancēs. Tomēr šai vēlmei ir pretnostatāmas valsts objektīvās iespējas nodrošināt tiesvedības sistēmas efektīvu funkcionēšanu, ņemot vērā citu personu tiesības un pieejamos resursus (*sal. sk. Satversmes tiesas 2010. gada 7. oktobra sprieduma lietā Nr. 2010-01-01 12.2. un 15.2. punktu*). Pieteikumā nav norādīts, kāpēc šīs Satversmes tiesas atziņas nav attiecināmas uz Pieteikuma iesniedzējas situāciju. Turklāt pieteikumā nav sniegts juridiskais pamatojums tam, ka minētais pamattiesību ierobežojums neatbilst samērīguma principam, jo vispārīga norāde, ka ar apstrīdēto normu uzliktais pamattiesību ierobežojums nav samērīgs, nav atzīstama par juridisko pamatojumu Satversmes tiesas likuma izpratnē.

Līdz ar to pieteikuma juridiskais pamatojums ir uzskatāms par acīmredzami nepietiekamu prasījuma apmierināšanai.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 111/2019).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

I. Ziemele